

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور»

(اعاده شده از شورای نگهبان (۲))

مقدمه

طرح اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور که ابتدائاً در تاریخ ۱۳۹۷/۹/۱۴ به تصویب مجلس رسیده بود، پس از ارسال نزد شورای نگهبان با ایراد کلی این شورا ناظر به اصل پنجاه و دوم قانون اساسی و نظر تفسیری این شورا ذیل اصل مزبور مواجه گردید. لذا مجلس به منظور رفع این ایراد اصلاحاتی را در مصوبه قبلی خود اعمال و مجدداً نزد شورای نگهبان ارسال کرد. لکن شورای نگهبان برای مرحله دوم نیز، علی‌رغم اصلاح به عمل آمده ایراد سابق خود را کماکان باقی دانست. در این گزارش به بررسی ایراد شورای نگهبان و مصوبه کمیسیون در این مرحله خواهیم پرداخت.

مخصوص صحن علنی

مشخصات طرح

دوره دهم - سال سوم

شماره ثبت:

۴۵۹

شماره چاپ:

۱۳۱۰

تاریخ چاپ:

۱۳۹۷/۱۲/۱

معاونت پژوهش‌های

سیاسی و حقوقی

دفتر مطالعات حقوقی

سایر دفاتر: مطالعات

مالیه عمومی و توسعه

مدیریت

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۶۱۵۶-۳

تاریخ انتشار:

۱۳۹۷/۱۲/۱۱

بررسی ایراد شورای نگهبان و مصوبه کمیسیون

مطابق اصل پنجاه و دوم قانون اساسی، «بودجه سالیانه کل کشور به ترتیبی که در قانون مقرر می‌شود از طرف دولت تهیه و برای رسیدگی و تصویب به مجلس شورای اسلامی تسلیم می‌گردد». لذا طبق این اصل، صلاحیت ابتدایی تنظیم «لایحه بودجه» به دولت داده شده است، اما در خصوص اصلاح قانون بودجه نیز براساس نظر تفسیری شورای نگهبان که در خصوص این اصل اعلام شده است مبتنی بر صلاحیت انحصاری قوه مجریه در تنظیم لایحه بودجه، متمم و اصلاحات بعدی مربوط به بودجه سالیانه کل کشور نیز، به جز در مورد تغییر در ارقام بودجه، می‌بایست به صورت لایحه و از سوی دولت تقدیم مجلس گردد.^۱ بنابراین براساس این نظر تفسیری، به جز در مورد تغییر در ارقام بودجه، امکان اصلاح قانون بودجه از طریق طرح نمایندگان وجود ندارد و در نتیجه چنین امری (اصلاح بودجه از طریق طرح) مغایر اصل پنجاه و دوم قانون اساسی و نظر تفسیری این شورا قلمداد می‌شود.

کمیسیون محترم در مقام رفع این ایراد شورای نگهبان در مرحله اول، برخی از بندهای مصوبه خود را حذف و بخشی از بندها را نیز ابقا کرد. لکن با توجه به اینکه اصلاحات صورت گرفته به عقیده شورای نگهبان کماکان ناظر به تغییر ارقام بودجه نبوده است، امکان تصویب آن از طریق طرح نمایندگان امکان‌پذیر نخواهد بود و مجدداً مصوبه کمیسیون را مغایر اصل پنجاه و دوم قانون اساسی و نظر تفسیری این شورا ذیل اصل دانست.

۱. نظریه شماره ۲۸۷ مورخ ۱۳۷۴/۳/۱۷ شورای نگهبان اشعار می‌دارد: «۱. بودجه سالیانه کل کشور و متمم آن و اصلاحات بعدی مربوط - در غیر مورد تغییر در ارقام بودجه می‌بایست به صورت لایحه و از سوی دولت تقدیم مجلس گردد».

حال کمیسیون محترم در این مرحله بدون هیچ‌گونه اصلاحی در مصوبه سابق خود، نسبت به آن اصرار ورزیده است و لذا ایراد شورای نگهبان همچنان باقی و در صورتی که صحن مجلس نسبت به مصوبه کمیسیون نظر مثبت داشته باشد، مصوبه مجلس جهت حل اختلاف مجلس و شورای نگهبان نزد مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع خواهد شد.

شایان ذکر است با توجه به اعلام بانک مرکزی در خصوص عدم کسب سود از محل معاملات ارزی، دریافت سود و مالیات علی‌الحساب براساس بند «ق» تبصره «۶» به معنای افزایش پایه پولی می‌باشد. لذا ضروری است سود سهام و مالیات صرفاً پس از تحقق قطعی سود اخذ شود. لذا پیشنهاد می‌شود (با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس) بند «ق» تبصره «۶» مورد اصرار قرار نگرفته و از مصوبه حذف گردد.

نتیجه‌گیری

با عنایت به اینکه مصوبه کمیسیون محترم بدون هیچ‌گونه اصلاحی ناظر به اصرار بر مصوبه قبلی است، طبعاً ایراد شورای نگهبان باقی و در صورت تصویب مصوبه کمیسیون در صحن، مصوبه مجلس جهت حل اختلاف مجلس و شورای نگهبان نزد مجمع تشخیص مصلحت نظام ارسال خواهد شد، البته با توجه به توضیحات مذکور پیشنهاد می‌گردد (با رعایت آیین‌نامه داخلی مجلس) بند «ق» تبصره «۶» مورد اصرار قرار نگرفته و از مصوبه حذف شود.